

VELENÍ DIVIZI PŘI DALEKÝCH PŘESUNECH

V současné době je stále v popředí pozornosti vojsk problematika dalekých přesunů. Pod pojmem daleké přesuny chápeme přesuny vojsk, které vyžadují ke splnění cíle přesunu několika denních pochodových výkonů. Daleký přesun ve své podstatě představuje překonání vzdálenosti zpravidla 1000 i více kilometrů. Je charakteristický pro přesuny vojsk svazků v hloubce teritoria.

Daleké přesuny mohou probíhat různými způsoby:

- pochodem na organických nebo přidělených prostředcích (podvalnicích),
- přepravou po železnici nebo vzduchem,
- kombinovaným způsobem, který je nejvýhodnější, pokud to podmínky dovolí.

Určení způsobu přesunu bude dáno situací na teritoriu a válčisti. Řadu příkladů máme z Velké vlastenecké války.

Při přesunech v rámci sestavy vojsk armády jsou pro vojska svazků platná všechna ustanovení, uvedená v předpisu Vševojsk-1-1, hl. 7. Vojska divize uskuteční daleký přesun po jednotlivých denních pochodech, pochodem z jednoho prostoru denního odpočinku do druhého. Vzhledem k tomuto i přesuny plánují. Štáb armády řeší veškeré opatření na celou hloubku dalekého přesunu a velitel divize upřesňuje denní úkoly vydáním dílčích bojových nařízení.

V článku se zaměřím na některé otázky velení vojskům při plánování, organizaci a uskutečnění přesunů pochodem, které předpis neuvádí, o kterých je nutné uvažovat a řešit je.

Velení vojskům v celé své problematice je jedna z nejnáročnějších činností velitelů a štábů. Zvláště při dalekých přesunech si situace vyžaduje pevné, nepřetržité a hlavně pružné velení s centralizovaným řízením veškeré činnosti.

Základem velení vojskům je rozhodnutí velitele. Má-li být optimální, jeho příprava a rozpracování klade vysoké nároky na promyšlenost, organizovanost práce velitele a příslušníků štábu divize při hlubokém ujasnění úkolů, zhodnocení situace v duchu předpisu Vševojsk-1-1, čl. 51 a 52, pořízení kal-

kulací a propočtů, zdůvodnění přijetí rozhodnutí v duchu článku 53 předpisu Vševojsk-1-1.

Má-li vševojskový štáb připravit příslušné návrhy a závěry, vystupují do popředí propočty a kalkulace, bez kterých nemůžeme přijmout reálné závěry. Kalkulace a propočty jsou rozhodujícím činitelem v práci velitele a štábu při přijímání rozhodnutí velitele. Z hlediska uvedeného stojí v popředí:

1. Kalkulace času potřebného pro vyvedení vojsk divize z prostoru soustředění, z prostorů denních odpočinků na čáru výchozích míst. Praxe ukazuje nutnost zpracovávat plán vyvedení vojsk divize na mapě 1 : 50 000 s přesným stanovením doby průchodů jednotlivých proudů propouštěcími místy a tím zabezpečit plynulost a včasnost vyvedení s předejitím nahromadění sil a prostředků před čarou výchozích míst.

Při kalkulacích k vyvedení vycházíme z požadavku, že vyvádění probíhá ne větší jak poloviční pochodovou rychlostí. Podobné zásady aplikujeme i při zaujímání prostorů denních odpočinků.

2. Zkušenosti z řady cvičení ukazují, že při přesunech vojsk pochodem není vždy reálně určována střední pochodová rychlost. Je nutné vycházet z těchto norem:

- jednotné rychlosti ve dne i v noci 25—30 km.h⁻¹ pro smíšené kolony, 30—40 km.h⁻¹ pro automobilní kolony,
- vzdálenosti mezi prapory 2—3 km, mezi pluky 5 km,
- zastávky plánovat po 3—4 hodinách v trvání do 60 minut podle namáhavosti pochodu,
- denní norma pochodu 300 km (i více), neboť současná úroveň bojové techniky tyto normy umožňuje plnit. V některých úsecích přesunu vojsk je žádoucí určit pochodovou rychlost diferencovaně, na základě charakteristiky terénu, komunikací a průzkumu.

3. Využití času v prostorech denních odpočinků je důležitou organizační otázkou v práci štábu a musí zabezpečit:

- denní ošetření bojové techniky (3—4 h),
- doplnění bojové techniky a vozidel PHM,
- dvojí výdej teplé stravy,
- odpočinek osádek a obsluh bojové techniky, minimálně v trvání 6 h,
- opatření velitelské činnosti pro další etapu přesunu.

K zabezpečení těchto požadavků vhodně slouží časový graf (harmonogram) činnosti vojsk a doplnění materiálu v prostoru denního odpočinku. Tímto vytváří štáb předpoklady pro vysokou organizovanost činnosti a efektivní využití času v prostoru denního odpočinku.

Je to vševojskový dokument, který zpracovává operační skupina (NŠ pluku) v součinnosti s příslušníkem politického aparátu, týlu, technické a výzbrojní služby.

Základem tohoto harmonogramu jsou:

- údaje, které vyplývají z plánu zabezpečení nadřazeného, doby přísunu zásob, příjezdu letuček technické pomoci apod.;
- čas zaujetí prostoru,
- normy stanovené pro doplnění (při zvážení konkrétní situace),
- množství prostředků k zabezpečení opatření materiálních a technických požadavků.

Doplnění musíme plánovat v první řadě na stupni **pluk**. Předpokladem úspěšné realizace plánu je vysoká úroveň organizace a řízení činnosti příslušnými štáby.

Tímto můžeme vytvořit podmínky pro současné plnění opatření, zabezpečit čas pro odpočinek osádek i obsluh a vyhradit čas k práci s lidmi.

4. Svoji důležitost má správný rozpočet času pro přesun a včasné vyvedení a rozvinutí vojsk divize z prostorů soustředění po dalekém přesunu na čáru zasazení do boje.

Štáb divize zde musí vedle propočtů přesunu hlavních sil uvažovat o zabezpečení jejich zasazení do boje a tím vytvořit podmínky pro postupné a včasné rozvinutí sil a prostředků.

Jednotlivé prvky bojové sestavy divize musí být v prostoru zasazení hlavních sil do boje (před čarou zasazení) v určitých časových intervalech před hlavními silami k zabezpečení jejich rozvinutí a k zabezpečení přípravy k vedení bojové činnosti.

Do prostoru zasazení by měly jednotlivé prvky vycházet přibližně v těchto časových lhůtách:

— hloubkový průzkum	Č — 10 až 12 h,
— vševojskový průzkum divize	Č — 6 až 7 h,
— jednotky rádiového průzkumu	Č — 5 h,
— předvoje pluků 1. sledu	Č — 4 až 5 h,
— rozvinutí PTZ, POZ a prostředků PVO divize	Č — 3 až 4 h,
— rozvinutí dělostřelectva v určených palebných postaveních nejpozději	Č — 3 h,

(toto vyžaduje nový systém palebné přípravy, neboť již 1,5 h před zahájením palebného přikrytí přesunujících se vojsk k čáře zasazení musí být dělostřelectvo připraveno k plnění úkolů)

— čela hlavních sil pluků 1. sledu na čáru rozvinutí do praporních proudů

Č — 1 až 1,5 h.

5. Současně s postupným rozvíjením vojsk probíhá velitelská činnost. Jejím obsahem bude rekognoskace a upřesnění rozhodnutí, úkolů a otázek součinnosti. Štáby musí zabezpečit potřebný čas pro práci velitelů a štábů jednotlivých stupňů. Toto zabezpečuje pořízení potřebných kalkulací velitelské činnosti.

PVS divize zaujímáme s vyvedením předvojů do prostoru čáry zasazení hlavních sil divize do bojové činnosti.

Velitelské stanoviště divize zaujímá prostor rozmístění ve vzdálenosti 10 až 15 km od čáry zasazení hlavních sil divize do boje s pohotovostí nejpozději 30 minut před dobou zahájení palebného přikrytí rozvíjejících se vojsk.

Pro velitelskou činnost k upřesnění rozhodnutí a otázek součinnosti je nutné počítat na jednotlivých stupních velení s dobou:

— na stupni divize — pluk	40 minut,
— na stupni pluk — prapor	30 minut,
— na přesuny z místa rekognoskace zpět	30 minut,
— pro upřesnění úkolů a otázek součinnosti náčelníků druhů vojsk, speciálních vojsk a služeb	30 minut.

Tudíž průměrně potřebujeme 130 minut na velitelskou činnost. Tuto na stupni divize je třeba ukončit do zahájení palebného přikrytí a na stupni pluk do vyjití pluků 1. sledu na čáru rozvinutí do praporečnických proudů. Proto velitelskou činnost velitele divize na PVS divize zahájíme nejpozději do Č — 4 hodiny před zasazením divize do bojové činnosti.

Velení za přesunu

Pro splnění stanoveného úkolu má důležité místo v systému velení vojsk jejich nepřetržitě řízení. Toto vyžaduje důkladnou a promyšlenou organizaci systému míst velení svazků, ukrytí míst velení v pochodové sestavě, zabezpečení ochrany radiotechnických prostředků před radiotechnickým průzkumem nepřítele.

Velitel velí za pochodu osobně a prostřednictvím svého štábu. Toto zabezpečuje z mobilních míst velení při dodržení zásad pro členění jednotlivých míst velení a celků. S ohledem na obecné zásady zabezpečování velení při přesunech svazků po území teritoria je vhodné velet za přesunu využitím pomocných velitelských stanovišť (PoVS), umístěných na velitelských stanovištích náčelníků KSVD, v jehož obvodu se svazek přesunuje.

Pomocné velitelské stanoviště (mohou být i dvě) obsazuje operační skupina z počtu štábu divize s potřebnými spojovacími prostředky. Osvědčilo se složení operační skupiny v síle 1 + 4. Skupina pracuje v úzké součinnosti se silniční pořádkovou službou teritoria. Využívá plně teritoriální spojovací sítě. Shromažďuje potřebné informace o situaci vojsk za přesunu a zprostředkovává velení předáním nařízení velitele divize. V případě potřeby velí v duchu rozhodnutí velitele divize ke splnění stanoveného úkolu pochodu.

Po zaujetí prostoru denního odpočinku VS svazku a navázání spojení s náčelníkem KSVD, v jehož obvodu je prostor denního odpočinku, přebírá velitelské stanoviště svazku velení a PoVS, zahájí přesun do určeného prostoru denního odpočinku vojsk.

Tento systém velení organizuje se cestou správců pořádkových úseků — veliteli silničních pořádkových praporů, nebo rot na osách přesunu.

Při organizaci systému míst velení musí velitel divize stanovit:

- místo jednotlivých míst velení v pochodové sestavě,
- síly a prostředky vyčleněné na pomocné VS,
- způsob a dobu jejich přemístění,
- organizaci spojení a jeho využití mezi místy velení za pochodu.

Při realizaci tohoto systému míst velení můžeme zabezpečit velení vojskům takto:

— VS velí divizi z prostoru soustředění při jejich vyvádění k čáře výchozího místa,

— za přesunu VS a TVS divize se přemísťuje v pochodové sestavě vojsk divize a s využitím PoVS, VS — náčelník KSVD, správců pořádkových úseků uskutečňuje velení na základě získaných informací od nich,

— PVS divize se přesunuje a zabezpečuje velení vojskům při zaujímání prostoru denního odpočinku, tzn. od čáry rozchodišť. Toto předpokládá jeho včasné přesunutí do určeného prostoru.

Zabezpečení spojení

Spojení při dalekém přesunu vojsk divize musí zabezpečit nepřetržitě velení všem útvarům, které se přesunují pochodem za stálého nebezpečí použití ZHN nepřitelem, činnosti nepřátelského letectva, radioaktivního a chemického zamoření při zachování maximálního utajení přesunu.

Vzhledem k uvedené organizaci systému míst velení, spojení za pochodu musíme zabezpečit s průzkumem, pochodovým zajištěním, s odřady zabezpečení pohybu, s podřízenými útvary, letectvem, s orgány pořádkové služby a týlovými útvary — jednotkami; při pochodu na vlastním území využíváme rozvinuté spojovací síť teritoriálních vojenských orgánů pořádkové služby. V dalším zabezpečíme spojení především pohyblivými spojovacími prostředky.

Rádiové spojovací prostředky jsou na příjmu a musí být ve stálé pohotovosti k rychlému odevzdání rozkazů, nařízení a zpráv.

V prostoru denního odpočinku svazku zabezpečujeme spojení linkovými a pohyblivými spojovacími prostředky. Při dostatečné vzdálenosti od nepřítele využíváme radioreléových spojovacích prostředků. Rádiového spojení využíváme v síti výstrahy a pro řízení palby protiletadlových jednotek.

Důležité místo v oblasti zabezpečení velení mají styční důstojníci. Mají-li splnit své povinnosti, uvedené v předpisu Oper-2-1, čl. 58 a 59, je žádoucí, abychom je zodpovědně vybírali a připravili k plnění uvedených úkolů. Praxe ukazuje jak je nutné, aby styčný důstojník byl:

- příslušníkem štábu a znal problematiku vedení bojové činnosti daného stupně velení, který ho vysílá,

- předem vybrán a pro plnění úkolů již v míru cílevědomě připravován. Musí znát své funkční povinnosti, dokázat samostatně zakreslit úkol a formulovat jej, podat hlášení s využitím spojovacího prostředku (rádiové stanice) apod. Vhodnou formou k přípravě těchto funkcionářů jsou štábní nácviky. Zde připravujeme styčné důstojníky nejen k plnění úkolů v bojové činnosti, ale i při přesunech vojsk.

Organizace pořádkové služby

Při přesunu vojsk na vlastním území budeme využívat k zabezpečení včasného přesunu a skrytého soustředění vojsk teritoriální pořádkové služby.

Teritoriální pořádková služba je organizována péčí KSVD po zadní hranici týlového prostoru. Od této hranice organizuje zabezpečení přesunu vojsk k frontě zpravidla velitel využitím svých orgánů a prostředků v souladu s plánem přesunu vojsk a plánem operačního maskování činnosti vojsk.

Vedle těchto teritoriálních orgánů je povinností velitele divize s využitím sil a prostředků vojskové pořádkové služby zabezpečit vyvedení vojsk divize na čáru výchozích míst, zavedení vojsk divize od čáry rozchodišť do určených prostorů rozmístění, zesílení teritoriální pořádkové služby v úsecích, které nejsou dostatečně zabezpečeny. Povinnosti vojskové pořádkové služby a štábů z hlediska činnosti při plánování a organizaci uvádí ustanovení předpisu Všeob-P-31.

Takto organizovaná pořádková služba zabezpečuje nepřetržitý přehled o průběhu jednotlivých útvarů mezi prostory denního odpočinku, udržení pořádku a dodržování maskovacích opatření, organizované shromažďování opravené techniky a operativní velení vojskům během přesunu.

Součinnost s orgány KSVD

Při dalekých přesunech pochodem na vlastním teritoriu budou mít podstatnou úlohu na jeho zabezpečení a organizovaném průběhu teritoriální orgány jako KSVD, KVS a OVS.

Vzhledem k tomuto je žádoucí, aby velitelé a štáby svazů i svazků navázaly úzkou součinnost především s KSVD v těchto otázkách:

- stav na plánovaných hlavních automobilních silnicích a osách přesunu, zničené popř. zamožené úseky komunikací a úroveň radiace na nich, nebezpečné prostory a místa na komunikační síti (diverzní činnost),

- rozsah a stupeň rozvinutí pořádkové služby teritoria na plánovaných komunikacích, požadavky a možnosti rozvinutí vlastní vojskové pořádkové služby na zesílení regulace v komunikačně složitých prostorech, na přístupech k přepravištím přes velké vodní překážky, na osách přesunu mimo hlavní automobilní silnice,

- místa rozvinutí kontrolně pořádkových a dispečerských stanovišť na osách přesunu, organizace a údaje o spojení na ně, možnosti získávání zpráv o průběhu přesunu, možnosti vytváření regulačních míst svazků a útvarů v prostorech rozvinutí těchto orgánů, systém využití spojovacích prostředků orgánů vojenské dopravy k zabezpečení nepřetržitého velení ve smyslu Vševojsk-1-1, čl. 171,

- organizace přechodu přes velké vodní překážky, možný manévr na záložní přepraviště, vybudovaná zpevněná brodová přepraviště a možnosti jejich využití, možnosti předsunutí ženijních (pontonových) jednotek do plánovaných prostorů přechodů přes vodní toky,

- stanoviště správců pořádkových úseků (velitelů silničních pořádkových prostorů a rot) popř. sousedních VS KSVD ve směru přesunu vojsk a údaje pro spojení s nimi,

- rozvinutí teritoriálních stanic etapní služby na určené automobilní síti a možnosti jejich využívání vojsky za přesunu.

Řešení těchto otázek nevyklučuje organizaci vojskové pořádkové služby štáby divizí. To proto, že nemůžeme při dalekých přesunech vyloučit možné odbočení přesunu od plánovaného (předpokládaného) směru.

Nutno znát místa rozvinutí stanic etapní služby, která zpravidla bývají 100 až 150 km od sebe. To znamená vždy na jedné polovině denního pochodu. Na těchto mohou vojska obdržet teplou stravu, potřebné zdravotnické ošetření apod. Nejsou však určeny pro útvary, které mají své vlastní týly. Jednotlivé služby se rozmísťují hnízdově po družích služeb — technické, PHM, proviantní, zdravotnické apod.

Daleký přesun musíme ve všech jeho etapách utajit. K zabezpečení tohoto důležitého požadavku je nutné:

- k zplánování přesunu přizvat pouze omezený počet vybraných funkcí štábu,

- velitelům divizí a druhů vojsk se vydávají úkoly pouze na jeden den pochodu, tzn. z jednoho prostoru denního odpočinku do druhého,

- realizují se opatření operačního maskování, které vycházejí z plánu velitele vyššího svazu.

Opatření utajení úzce souvisí s opatřením taktického a operačního maskování, které musí zabezpečit utajení cíle a směru pochodu, uvést nepříteli

v omyl, ukrýt prostory denních odpočinků a soustředění vojsk po skončení přesunu. Je žádoucí imitovat rozmístění vojsk, míst velení v prostorech soustředění, vytvářet klamnou radiotechnickou situaci a vysílat klamně informace. K přesunu mezi jednotlivými prostory denních odpočinků využívat výhradně noci. V prostorech dodržovat přísný režim maskovacích opatření. Veškerý pohyb ukončit s rozedněním. Do této doby zahladit veškeré stopy o zaujímání prostoru.

Velmi důležitý význam v této oblasti mají opatření jako například: zákaz styku vojsk s obyvatelstvem v prostorech denních odpočinků, vydávání nařízení velitele svazu pouze do štábů svazků, učinit opatření k zabezpečení pochodu (přesunu) přes vodní toky — stavba pontonových mostů pro přesun vojsk může být realizována pouze v noci a pro období denního světla je nutné tyto prostředky rozebírat a ukrývat.

Obsah zpracovávaných dokumentů

Základem velení je rozhodnutí velitele divize. V tomto velitel uvádí:

- zámysl pro přesun,
- úkoly vojskům,
- organizaci PVO,
- zabezpečení přesunu,
- hlavní otázky součinnosti vojsk divize s teritoriálními orgány a vojsky PVOS,
- pohotovost k přesunu pochodem,
- organizaci velení a určení zástupce.

V souladu s přijatým rozhodnutím v úkolech vojskům velitel divize stanoví:

- způsob přesunu,
- místo v pochodové sestavě,
- pochodovou osu a její číslo, výchozí čáru, regulační čáry a časy průchodů,
- dobu a prostor velké zastávky a denního odpočinku (soustředění).

K plánu pochodu

Plánování přesunu musí zabezpečit co nejvhodnější rozdělení sil a prostředků, uspořádání pochodové sestavy vojsk divize, stanovit všestranné zabezpečení a utajení přesunu. Vojska musí v stanovených časech uskutečnit pochod a udržet plnou bojovou pohotovost k plnění stanovených úkolů.

Při plánování přesunu pochodem musí štáb stanovit:

- možné změny situace ve směru přesunu vojsk divize,
- čas a tempo pochodu, způsob přesunu a jeho utajení,
- zabezpečit trvalou bojovou pohotovost a bojeschopnost vojsk divize pro zasazení do bojové činnosti,
- uspořádání pochodové sestavy, možné změny pochodových os a opatření pro případ vyřazení některého z útvarů v důsledku napadení jadernými údery nepřítel, vytvoření širokých pásem radioaktivního zamoření apod.

Hlavními ukazateli pro plánování přesunu jsou: počet pochodových os, délka pochodu, doba potřebná pro přesun, propočty přesunu, uspořádání

pochodové sestavy, místo a úloha prostředků PVO, zabezpečení přesunu teritoriálními orgány, spotřeba materiálních prostředků, prostory denního odpočinku a přijatá opatření k zajištění vojsk.

Plán pochodu se vyhotovuje v grafické formě na mapě s písemnou částí. V grafické části uvádíme: prostor soustředění s rozmístěním vojsk, ze kterého se přesun zahajuje a prostor soustředění (denního odpočinku), kde přesun pochodem se končí, pochodové osy, čára výchozích míst, regulační čáry, čára rozchodišť s uvedením času průchodu. Pochodová sestava vojsk divize, úkoly pořádkové služby, vyznačení pořádkových úseků, přehled pořádkových orgánů, organizace spojení, čísla pochodových proudů.

V písemné části uvádíme: cíl, zámysl přesunu a rozsah, závěry ze zhodnocení situace nepřítelů vlastních vojsk, terénu a času, propočty vyvedení a zaujetí prostorů, střední pochodovou rychlost a její zdůvodnění, opatření k všestrannému zabezpečení přesunu, opatření OPZHN pro případ napadení jadernými údery nepřítelů na ose přesunu, vyčleněné síly a prostředky, organizaci velení a spojení, organizaci materiálního, technického a zdravotnického zabezpečení, normy spotřeby munice, PHM a organizaci kontroly.

K opatřením ochrany proti zbraním hromadného ničení

Organizace OPZHN zahrnuje souhrn opatření velitelů a štábů, náčelníků druhů vojsk a služeb, stranickopolitických orgánů k zabezpečení úspěšného dokončení přesunu v podmínkách širokého používání jaderných, chemických a bakteriologických zbraní nepřítelů.

Mezi nejdůležitější opatření patří: vyhodnocení situace na osách (v pásmu) přesunu, zapracování otázek ochrany do rozhodnutí a pokynů velitele divize pro řešení OPZHN při přesunu, zplánování opatření OPZHN, zpracování a včasné doručení nařízení pro OPZHN vojskům divize, organizace součinnosti k zabezpečení úkolů s orgány KSVD k realizaci opatření, organizace a uskutečnění kontroly.

V rozhodnutí velitele divize mohou být spolu se stanovením úkolů vojskům zahrnuty otázky, spojené se zabezpečením OPZHN, například: rozptýlení a maskování vojsk v jednotlivých prostorech soustředění a denních odpočinků, doba a způsoby změn prostorů soustředění, způsob činnosti při dosažení pásem zamoření, rozrušení, záplav a požárů, síly a prostředky, vyčleněné do odřadů odstraňování následků, jejich místo v sestavě a úkoly pro splnění opatření k odstranění následků po jaderných úderech nepřítelů.

V pokynech pro OPZHN velitel divize by měl vyjádřit: organizaci radiálního, chemického a biologického průzkumu, síly, prostředky a dobu činnosti, úkoly a dobu ženijního budování prostorů soustředění a denních odpočinků, kdo a jaké síly vyčlení pro zabezpečení činnosti odřadů k odstraňování následků, způsob jejich aktivace, které dokumenty a do kdy ve štábu divize zpracovat pro zabezpečení OPZHN.

Vedoucí úlohu při rozpracování hlavních opatření ochrany má operační skupina (oddělení) štábu divize, přičemž musí pracovat v těsné součinnosti s náčelníky druhů vojsk, speciálních vojsk a služeb, zejména s ženijním náčelníkem, chemickým náčelníkem, náčelníkem týlu divize a náčelníkem zdravotní služby divize. Cílevědomé řízení zde musí uplatnit náčelník štábu divize.

Na základě zpracovávaných opatření vydá štáb divize nařízení pro OPZHN včas podřízeným vojskům. V nařízení uvede opatření pro přesun a činnost v prostoru soustředění anebo denního odpočinku, a to: závěry a možnosti nepřítelů o použití ZHN na vojska divize v průběhu přesunu, opatření vyššího štábu, divize, orgánů teritoria, způsoby a opatření pro překonání pásem široce zamořených prostorů a organizací objížděk, možné osy obejití, úkoly, způsoby a dobu ženijního budování prostorů soustředění a denních odpočinků, opatření k maskování a změně prostorů soustředění, úkoly vojsk při obnově bojeschopnosti, signály a způsob varování vojsk a týlu o nebezpečí napadení, pořadí, dobu zabezpečení vojsk divize prostředky PCHO a další otázky. Nařízení podepisuje náčelník štábu divize a náčelník operační skupiny divize.

V průběhu přesunu se opatření OPZHN uvádějí v bojových nařízeních podřízeným vojskům.

K organizaci radioelektronického boje

Organizace radioelektronického boje při dalekých přesunech spočívá v důsledném dodržování organizačních, technických a provozních opatření boje s technickým průzkumem nepřítelů.

K řízení přesunů maximálně využíváme stálé telefonní sítě. Rádiem vysíláme jenom krátké a nejnutnější signály za krátkých zastávek, jinak provoz na rádiových spojích je přísně zakázán. V prostorech denního odpočinku a v ostatních prostorech soustředění rádiový provoz vyloučíme úplně jak na KV, tak i VKV rádiových spojích.

Vojska přesunovat po osách, které poskytují přírodní maskování. Důležité křižovatky a místa, která nemají přírodní maskování, vhodně maskujeme pasívními prostředky (koutové odražeče, dýmové clony, aerosol apod.) proti radiolokačnímu průzkumu nepřítelů.

Jednotky radioelektronického boje při dalekých přesunech mohou plnit tyto úkoly:

- rádiový prapor REB v prostorech denního odpočinku a ostatních prostorech soustředění vojsk jako celek nerozvinujeme, ale jenom soupravy rádiového průzkumu s cílem vést rádiový průzkum nepřátelských spojů s důrazem na vyhledávání rádiových stanic nepřátelského průzkumu, které pracují v našem týlu,

- radiotechnický prapor REB v prostorech soustředění při překonávání vodních toků a v ostatních prostorech, které neposkytují přírodní maskování rozvinujeme do bojových sestav, hlavně však na náletových směrech nepřátelského letectva a překrytí vojska, objektů před mířeným bombardováním a radiolokačním průzkumem nepřítelů.

Závěrem chci uvést, že daleký přesun by měl být neustále v popředí pozornosti štábů, protože je jednou z velmi náročných činností a vyžaduje mimo jiné vysokou připravenost štábů, vojsk a techniky. Správná organizace pochodu vyžaduje kvalitní a všestranné zhodnocení situace a možností vojsk. Rozhodující v složitých podmínkách soudobého vedení bojové činnosti je nepřetržitě velení vojskům a organizace všestranného zabezpečení přesunů. K tomuto jsem zaměřil i podstatu článku. Nekladl jsem si za cíl vyčerpávat z celou oblast, kterou uvádí ustanovení předpisu Oper-1-1 a Vševojsk-1-1, ale ukázat z hlediska praxe na některé důležité otázky.